VERSLAG

Vergadering
Raadscommissie Bestuur en Economie
1 september 2022

Index verslag vergadering raadscommissie Bestuur en Economie donderdag 1 september 2022

Algemeen

1.	Opening en vaststellen agenda	3
2.	Mededelingen van de voorzitter	3
3.	Mededelingen en toezeggingen van burgemeester Van den Top en wethouder Walters (inclusief de mededelingen inzake regionale aangelegenheden)	3
4.	Beeldvorming commissievoorstel Onderzoek verkiezingen t.b.v. opkomstbevordering	3
5.	Oordeelsvorming commissievoorstel Onderzoek verkiezingen t.b.v. opkomstbevordering	5
6.	Beeldvorming Visie op samenwerking en governance verbonden partijen	7
7.	Oordeelsvorming Visie op samenwerking en governance verbonden partijen	10

RAADSCOMMISSIE BESTUUR EN ECONOMIE

DONDERDAG 1 SEPTEMBER 2022

Locatie: raadzaal
Voorzitter: mw. B. Verweij
Griffier: M. Stoops

Aanwezigen bij aanvang:
fracties: Hart voor Hilversum: C. Groeneveld; D66: H. Lindeboom; VVD: H.H. Fennema; GroenLinks: S. Hexpoor; CDA: G.J. Postma; Democraten Hilversum: J.E.M.G. Göbbels; PvdA: mw. F.F. van Drooge; SP: J. Meddens; ChristenUnie: B. Nanninga; BVNL: mw. F. Durlacher
College: G.M. van den Top, burgemeester en mw. K.J. Walters, wethouder.

1. Vaststellen agenda (0.1)
De **voorzitter** opent de commissievergadering en heet iedereen welkom.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen van de voorzitter
Er zijn geen mededelingen.

3. Mededelingen en toezeggingen burgemeester Van den Top en wethouder Walters (inclusief de mededelingen inzake regionale aangelegenheden)(03.30)
Er zijn geen mededelingen.

4. Beeldvorming commissievoorstel Onderzoek verkiezingen t.b.v. opkomstbevordering (0.1)
Woordvoerders:
fracties: Hart voor Hilversum: C. Groeneveld; D66: H. Lindeboom; VVD: H.H. Fennema; GroenLinks: S. Hexpoor; CDA: G.J. Postma; Democraten Hilversum: J.E.M.G. Göbbels; PvdA: mw. F.F. van Drooge; SP: J. Meddens; ChristenUnie: B. Nanninga; BVNL: mw. F. Durlacher
College: G.M. van den Top, burgemeester en mw. K.J. Walters, wethouder.

De **voorzitter**:
- deelt mee dat het onderwerp ter bespreking van de raadcommissie is om de indieners van het voorstel (PvdA, D66 en GroenLinks) te adviseren over een op te stellen motie;
- geeft als eerste het woord aan de PvdA, een van de stellers van het voorstel;

De **PvdA**:
- herinnert aan de lage opkomst bij de gemeenteraadsverkiezingen;
- vindt het goed om daarop dieper in te gaan om te bezien of er meer aan de hand is dan geen optimale communicatie.

Beeldvorming
De **ChristenUnie**:
- informeert naar de meerwaarde van een gemeentelijk onderzoek ten opzichte van een landelijk onderzoek naar een lage opkomst bij verkiezingen; de **PvdA** maakt ook gebruik van landelijke onderzoeken, maar vermoedt dat er meer speelt en heeft specifieke wijken gezien waar de opkomst heel laag is, zoals Hilversum-Noord.

Het **CDA**:

- vindt het goed te reflecteren op hoe Hilversum het qua opkomst bij raadsverkiezingen heeft gedaan en informeert hoe lang zo'n proces zal duren en hoe arbeidsintensief dat kan zijn; de **PvdA** doet het voorstel in aanloop naar de volgende lokale verkiezingen; wellicht moet er iets opgebouwd worden, zodat het goed is dat men er op tijd bij is.

Hart voor Hilversum:
- vraagt welke resultaten de stellers voor ogen hebben; de **PvdA** wil dat de opkomst bij verkiezingen weer omhoog gaat; een percentage durft zij niet aan te geven; bij een stijgende opkomst is zij al blij; **D66** vindt de uitdaging dat het een vaag probleem is, maar wil op zijn minst een poging wagen om iets in beweging te zetten.

BVNL:
- is benieuwd naar het antwoord op de hoe-vraag; de **PvdA** gaat eerst inzichten verzamelen, zowel landelijk als lokaal; ten tweede worden knowledge gaps verzameld; daarna is het de bedoeling om daarmee aan de slag te gaan.

De **ChristenUnie**:
- is benieuwd naar een inschatting van de inzet van de gemeentelijke organisatie en de te maken kosten; de **PvdA** denkt nu aan twee ambtenaren in een werkgroep en de burgemeester; frequent wordt een overleg gepland; de verwachting is dat dit niet zoveel extra uren zal vergen; voor een expert zal budget nodig zijn waarvoor de raad om financiële middelen zal worden gevraagd;
    - **BVNL** vraagt zich af op de lage opkomst niet gewoon aan de politiek zelf ligt; slechts één politieke partij staat namelijk regelmatig op de markt; de overige zijn onzichtbaar; de **PvdA** geeft aan dat het voorstel nog geen budget bevat en erkent dat de opkomst ook aan de politiek ligt; vertrouwen is een politiek brede kwestie; er ligt ook een taak voor de raad als orgaan.
    - de **SP** vraagt zich af of het ook een optie is om de reden om niet te gaan stemmen gewoon aan de mensen te gaan vragen; de **PvdA** hoopt die optie ook te kunnen meenemen;
    - de **ChristenUnie** vraagt zich af hoe de werkgroep aan informatie denkt te komen; **D66** heeft tevoren geen onderzoeksprogramma gedefinieerd, maar brengt mensen in stelling om dat vorm te geven;
    - de **SP** beveelt aan ook naar het onderzoek van BZK naar de opkomst te kijken; de **PvdA** gaat dat zeker doen; er zijn ook al informatiebronnen;
    - het **CDA** neemt aan dat al naar de tijdsbesteding voor het onderzoek is gekeken.

De **VVD**:
- vraagt de burgemeester of het gevraagde in het voorstel kan; burgemeester **Van den Top** benadrukt dat het goed is dat het initiatief is genomen en waardeert dat; hij wil heel graag meedenken.

Hart voor Hilversum:
- informeert naar andere gemeenten met vergelijkbare werkgroepen en de uitkomsten daarvan; burgemeester **Van den Top** zijn die niet bekend, evenals resultaten; op het onderwerp wordt veel gestudeerd, ook naar aanloop van de Statenverkiezingen volgend jaar; waarschijnlijk zal het langer duren voordat men weet wat er werkelijk speelt.

BVNL:
- vraagt zich af of de lokale politiek een te grote afstand heeft tot haar inwoners; burgemeester **Van den Top** denkt dat dat ook een belangrijk deel is van het probleem; men zou zichzelf moeten gunnen om er even in te duiken en na te gaan wat de afstand tussen de politiek en de bevolking is; hij is benieuwd wat daaruit komt;
- wijst op de hoge laaggeletterdheid onder de bevolking en beveelt aan die aan te pakken, zodat de opkomst bij verkiezingen hoger wordt; burgemeester **Van den Top** wil alle factoren die

spelen in aanmerking nemen; belangrijk is zich het probleem aan te trekken en dat op te lossen.

D66:
- informeert naar de overwegingen van de burgemeester in dezen; burgemeester **Van den Top** wil nadenken over generaties en leeftijden in plaats van wijken en vindt het krachtige van het voorstel dat het niet iets opnieuw gaat doen; hij wil de tijd nemen voor het onderzoek om naar de volgende raadsverkiezingen toe lessen te leren; hij is gevraagd de commissie voor te zitten; wat hij niet zal doen, maar hij neemt wel daaraan deel; als raadsvoorzitter kan hij dan het onderzoeksrapport in ontvangst nemen en hij kan dan een rol spelen bij de oplossing;
- vraagt wie de voorzitter van de raadswerkgroep zou kunnen zijn; burgemeester **Van den Top** heeft alle vertrouwen dat de raad dat aspect goed zal regelen.

De **SP:**
- vraagt of de burgemeester het een goed plan vindt en de organisatie dat kan uitvoeren; burgemeester **Van den Top** vertelt dat de organisatie buitengewoon zwaar is belast, maar medewerkers opdrachten toch altijd aannemen; hij adviseert bij de start goed na te denken aan een klein werkbudget om expertise in te huren;
  - **BVNL** wijst erop dat de motie nog niet is aangenomen; burgemeester **Van den Top** wil de raad zich laten vergewissen van het creëren van meer ruimte voor inhuur, gezien het gaat om de basis van de democratie, waarin zijns inziens geïnvesteerd mag worden;
  - de **SP** wil weten of ambtenaren voor de werkgroep vrijgemaakt kunnen worden; burgemeester **Van den Top** wil dat de secretaris vragen en denkt dat de organisatie heel graag betrokken wil zijn; hij adviseert het onderzoek in te passen in de andere prioriteiten.

D66:
- informeert naar Hilversumse elementen die te adresseren zijn en die maken dat er een Hilversumse schwung aan het onderzoek gegeven kan worden; volgens burgemeester **Van den Top** hangt dat van de werkwijze af; het gaat om het zijn best doen om het er niet bij te laten zitten.

5. Oordeelsvorming commissievoorstel Onderzoek verkiezingen t.b.v. opkomstbevordering (35.30)

Woordvoerders:
fracties: Hart voor Hilversum: C. Groeneveld; D66: H. Lindenboom; VVD: H.H. Fennema; GroenLinks: S. Hexpoor; CDA: G.J. Postma; Democraten Hilversum: J.E.M.G. Göbbels; PvdA: mw. F.F. van Drooge; SP: J. Meddens; ChristenUnie: B. Nanninga; BVNL: mw. F. Durlacher
College: G.M. van den Top, burgemeester en mw. K.J. Walters, wethouder.

De **voorzitter**:
- deelt mee dat de stellers van het voorstel graag een motie willen indienen; gevraagd wordt daartoe in elk geval iets te zeggen over:'
  1. de afgelopen raadsverkiezingen te evalueren en de lage opkomst te onderzoeken;
  2. het op basis van evaluatie en onderzoek komen tot aanbevelingen ter bevordering van de opkomst voor toekomstige lokale verkiezingen;
  3. het samenstellen van een multidisciplinaire werkgroep opkomstbevordering gemeenteraad 2026 om de uitvoering van bovenstaande punten ter hand te nemen.

De **VVD**:
- vindt het een morele plicht van de raad om onderzoek te doen;
- is blij met het antwoord van de burgemeester dat het onderzoek kan worden gedaan;
- vergewist zich ervan dat de ambtelijke organisatie niet wordt overvraagd;

- vindt het oppakken van het onderwerp al een goed signaal naar de inwoners toe en is daarover enthousiast;
- denkt dat de landelijke component van de problematiek heel groot is, maar wil ook lokaal ernaar kijken;
- vraagt aandacht voor de belasting van raadsleden en wijst erop dat de in te stellen werkgroep ook voor hen weer belastend is;
- is positief over het voorstel.

De **ChristenUnie**:
- staat volledig achter het doel en de intentie van het voorstel als het gaat over het verbeteren van de democratie en de opkomst;
- stemt in met het voorliggende voorstel;
- wil niet alleen de opkomst van de raadsverkiezingen analyseren, maar wil ook onderzoek doen naar de kiezers die niet hebben gestemd; daaruit zouden ook leerpunten voor de raad moeten komen;
- heeft zorg over de inzet en de capaciteit en heeft daarom moeite om nu al in te stemmen met een totaalproces; eerst kan worden bedacht wat een goed plan is; de motie kan dus wat specifieker worden, zodat een werkgroep daarmee aan de slag kan en die met aanbevelingen terugkomt.

Het **CDA**:
- is positief over het voorstel, met inachtneming van de door de fracties gemaakte kanttekeningen;
- is blij dat deskundigheid ook ingehuurd kan worden;
- heeft alle vertrouwen in de commissie en is ervan overtuigd dat die met een goed plan kan komen.

Democraten Hilversum:
- observeert dat de gemeente Hilversum qua opkomst bij de laatste raadsverkiezingen beter scoorde dan gemiddeld;
- stelt dat de gemeente het landelijke probleem van het dalende vertrouwen in de politiek niet kan oplossen, maar valt het op dat juist in het postcodegebied 1221 ruimtelijke initiatieven spelen die mogelijk van belang zijn voor de lage opkomst; misschien kan de bewustwording over het proces een aanknopingspunt zijn voor ongecompliceerde zelfreflectie richting de toekomst en kan dat resulteren in een positieve trendbreuk;
- vindt digibeten en laaggeletterden bereiken begrijpelijk, evenals mensen die permanent in Hilversum wonen; het is wel interessant te weten waarom mensen die permanent in de gemeente wonen niet bereikbaar zijn met helder geformuleerd Nederlands; met betrekking tot tijdelijke bewoners heeft de fractie twijfels over een kosten-batenanalyse voor opkomstbevordering.
- lijkt een raadswerkgroep optuigen overkill en niet aansluiten bij de taken en de tijdsbesteding van de raadsleden;
- stelt voor dat de griffie en de gemeente de verkiezingen evalueren;
- adviseert te kijken naar de diversiteitsraad en de uitvoering van de lokale inclusieagenda.

BVNL:
- is het met Democraten Hilversum eens;
- wil bij veranderingen beginnen bij zichzelf en zich afvragen wat politieke partijen hebben gedaan om kiezers naar de stembus te krijgen;
- vindt een eventuele werkgroep prima, maar wil geen budget daarvoor beschikbaar stellen.

Hart voor Hilversum:
- juicht initiatieven om de opkomst te bevorderen van harte toe;
- lijkt het gezien alle crises belangrijk om te kijken of met budget betere dingen voor Hilversummers te doen zijn;

- kiest bewust voor om meer in buurten rond te lopen en wat daar gebeurt door te vertalen naar buurtbewoners;
- wil zelf vooral in de wijken zichtbaar zijn;
- zet vraagtekens bij het budget.

De **SP**:
- meent dat men zichtbaar moet maken waarom mensen zich moeten interesseren voor de politiek;
- lijkt het goed zo relevant mogelijk te zijn in het dagelijks leven van Hilversummers;
- vindt de tekst van de motie vrij ruim en wil vooral kijken wat er uit een onderzoek van de minister komt en hoe dat kan aansluiten bij Hilversum; dat wil niet zeggen dat men lokaal niet iets kan doen;
- wil een apart voorstel voor een budget.

De **PvdA**:
- is positief over het voorstel;
- hoorde goede punten en terechte kanttekeningen;
- heeft bewust nog geen budget in het voorstel opgenomen;
- suggereert als raadsleden samen de lasten van de werkzaamheden te dragen;
- deelt de opvatting de organisatie en de griffie niet te zwaar te belasten;
- weet hoeveel inspanningen er al worden gedaan om de opkomst bij verkiezingen te bevorderen, maar toch gaat de opkomst omlaag; het is daarom niet alleen een kwestie van simpelweg harder werken; daarom is zij blij met de positieve geluiden over het voorstel.

BVNL:
- complimenteert de gemeente Hilversum, die ook aandacht had voor opkomstbevordering en veel voor politieke partijen heeft gefinancierd; daarom is haar vraag of de lage opkomst niet gewoon aan de partijen zelf ligt.

GroenLinks:
- vindt opkomst een belangrijk onderwerp;
- pleit ervoor ook mensen uit de wijk in de commissie te zetten, zoals een opbouwwerker.

D66:
- staat achter het voorstel en maakt zich al twaalf jaar zorgen over de dalende opkomst bij verkiezingen;
- probeert haar gedrag daarop aan te passen, maar dat heeft beperkt effect;
- is blij met de brede steun om breed naar het probleem te kijken; **BVNL** is niet tegen het initiatief, maar vraagt zich af of het nodig is om de mensen verder te belasten die al hard voor de politiek werken; er zijn al veel andere crises op te lossen; **Democraten Hilversum** vindt het handiger te kijken naar de diversiteitsraad, waardoor er ook een financiële dekking is en ook de organisatie wordt ontlast; **D66** wil de diversiteitsraad prima betrekken, maar die heeft een andere insteek dan het voorliggende vraagstuk; de **PvdA** wil raadsleden zelf de verantwoordelijkheid laten nemen en een trekkersrol laten vervullen en niet alles over de schutting gooien naar deskundigen.

6. Beeldvorming Visie op samenwerking en governance verbonden partijen (1.10)
Woordvoerders:
fracties: Hart voor Hilversum: C. Groeneveld; D66: J. Deen; VVD: H.H. Fennema; GroenLinks: S. Hexpoor; CDA: G.J. Postma; Democraten Hilversum: J.E.M.G. Göbbels; PvdA: mw. F.F. van Drooge; SP: J. Meddens; ChristenUnie: B. Nanninga; BVNL: mw. F. Durlacher
College: mw. K.J. Walters, wethouder.

De **VVD**:

- vraagt de wethouder toe te lichten hoe de raad het stuk moet lezen, ook wat betreft de werkafspraken; wethouder **Walters** heeft werkafspraken gebruikt om zo concreet mogelijk te zijn; die afspraken hoeven niet zo precies te worden nagekomen, maar geven wel een beter beeld hoe dingen worden georganiseerd;
    - **D66** vraagt de wethouder te duiden dat de nota op onderdelen nog aanpassing en actualisatie behoeft; wethouder **Walters** doelt concreet op de Wet gemeenschappelijke regelingen, waarover is vermeld dat de Tweede Kamer die heeft aangenomen en de Eerste Kamer dat nog moet doen**;** die wet is echter al ingevoerd;
    - **D66** vraagt hoe de wethouder het vervolgproces van het stuk na commissiebespreking ziet; wethouder **Walters** wil de reacties op het stuk bezien en als die goed zijn de tekst over de Wet gemeenschappelijke regeling aanpassen en naar de raad sturen; vervolgens gaat het college met ambtenaren, griffie en andere betrokkenen werkafspraken en informatievoorziening zo goed mogelijk in die lijn regelen; voor de zomer komt zij dan met een brief naar de raad met welke dingen zijn gerealiseerd; de Wet gemeenschappelijke regelingen wordt op 1 juli 2024 ingevoerd; op die manier houdt zij de raad op de hoogte van de praktische implementatie van de visie;
    - de **ChristenUnie** vraagt waarom het stuk niet al is geactualiseerd op de wetgeving; wethouder **Walters** heeft gemeend te kijken wat de ideeën erover zijn; het is ook een bijzonder stuk over samenwerking en governance dat geen voorganger kent.

Democraten Hilversum:
- vraagt waarom de volgende kanttekeningen op pagina 60 zijn opgenomen gezien de worsteling van de raad met het verbeteren van de democratische legitimiteit in de samenwerkinsgverbanden:
    - het tekort aan directe democratische controle is juist een voordeel;
    - het tekort aan democratisch gehalte van samenwerkingsverbanden en verbonden partijen moet niet worden overdreven;
    - het tekort aan democratische controle is een gevolg van ontwerpfouten bij de inrichting; er is fundamenteel niet zoveel mis met de samenwerkingsverbanden/verbonden partijen';

  wethouder **Walters** ziet dat die teksten met name over het sociaal domein gaat en wil daarnaar nog even kijken.

De **VVD**:
- informeert naar een visie op de omgang met de verhouding van inwoneraantallen van diverse gemeenten; wethouder **Walters** heeft daarop nu geen visie; in het coalitieakkoord is opgenomen te proberen regionale commissies te hebben, zodat er meer gezamenlijk overleg is.

Het **CDA**:
- informeert naar de visie van het college op de informatievoorziening en verzwaarde informatiestromen in het kader van het voorstel; wethouder **Walters** stelt dat de verantwoordelijke wethouder voor de gemeenschappelijke regeling dan nadere informatie moet geven en doe moet terugkoppelen naar de commissie; het kan ook zijn afspraken met de gemeenschappelijke regeling maken om kwartaalrapportages op te leveren; er kan aanleiding zijn om naar verhoogde paraatheid te gaan, ook qua informatievoorziening.

D66:
- vraagt te duiden hoe de bespreking van de omgevingsvisie effect kan hebben op de voorliggende visie; wethouder **Walters** kan zich voorstellen dat inwoners zeggen te willen fuseren met een andere gemeente; de omgevingsvisie kan ook iets zeggen over met wie de gemeente samenwerkt en waarom dat gebeurt; de heer **Van Oosterom** voegt toe dat als er in een omgevingsvisie waarden staan die Hilversum wil bereiken dat in een samenwerkingsverband kan worden meegenomen.

Democraten Hilversum:

- vraagt of versterking van de grip op de samenwerkingsverbanden ook een beperking van de samenwerking kan inhouden; wethouder **Walters** beantwoordt die vraag bevestigend en gaat per jaar een samenwerkingsverband evalueren;
- informeert waarom bij de nadelen niet is genoemd dat meer samenwerkingen meer risico's opleveren; samenwerking kan ook remmend werken; wethouder **Walters** licht toe dat remmend werken van samenwerking tot uiting komt in de bestuurlijke drukte; men kan ook snelheid verliezen als men iets samen doet; **Democraten Hilversum** wil bij het kwalificeren van een voordeel ook bedenken of dat een nadeel kan zijn; onderlinge afhankelijkheid kan remmend werken en samenwerkingsverbanden kunnen ook meer risico opleveren, gezien de aard en de omvang van de projecten; de heer **Van Oosterom** erkent dat men nadelen van samenwerking moet afwegen; in de argumenten ga je eerst bedenken waarom samenwerking eerder tot het bereiken van een doel kan leiden en daarna ga je risico's bezien; **Democraten Hilversum** wil dan het risicoprofiel laten meewegen bij het aangaan van een samenwerking; de heer **Van Oosterom** wil de raad zich laten vergewissen van de belangrijkste voor- en nadelen die zijn genoemd;
    - de **SP** wil bij een opsomming van voor- en nadelen volledig en evenwichtig zijn en vraagt of het stuk nog kan worden aangepast; volgens wethouder **Walters** is dat aan de commissie;
    - **BVNL** vraagt in hoeverre de raad bij deelname aan een samenwerkingsverband daarvan afhankelijk is; wethouder **Walters** antwoordt dat samenwerking een beetje verlies van zeggenschap betekent; **BVNL** vraagt of dat eerlijk is naar de kiezer toe; wethouder **Walters** wijst ook op de voordelen van samenwerking, zoals een betere continuïteit voor inwoners.

GroenLinks:
- vraagt of bij het afwegingskader bij het aangaan van nieuwe samenwerkingsverbanden niets is vermeld over de kansreikheid en haalbaarheid van de samenwerking; wethouder **Walters** antwoordt dat dat aspect nu niet in het schema zit, maar betrekt de raad wel bij de keuze over het aangaan van een samenwerkingsverband; als de raad instemt met een samenwerkingsvorm gaat het college in op de risico's en de haalbaarheid;
- vraagt of bij een nieuw samenwerkingsverband ook een afweging plaatsvindt met bestaande samenwerkingsverbanden; wethouder **Walters** doet dat wel.

Het **CDA**:
- vraagt aandacht voor de verbetering van de planning- en controlcyclus en meent gelezen te hebben dat het college het instrument van de kadernota als kwaliteitsinstrument voor verbetering van de planning- en controlscyclus zou kunnen hanteren; zij vraagt of dat klopt; wethouder **Walters** wijst op de werkafspraken dat de kaderbrief van gemeenschappelijke regelingen naar de gemeenteraad moet worden gestuurd; de raad heeft de mogelijkheid om daarmee iets te doen; bij de invoering van de Wet gemeenschappelijke regelingen moet de gemeente met elke partij in gesprek over een betere vormgeving; dan komt ook aan bod hoe informatie naar de raad komt en hoe dat beter is te plannen; makkelijk wordt dat echter nooit de heer **Van Oosterom** vult aan dat zienswijzen indienen vrij reactief is; bij een kaderbrief zou men aan het begin meer invloed kunnen uitoefenen;

D66:
- informeert of al is begonnen met een dashboard samenwerking en of de raad dat kan zien; wethouder **Walters** antwoordt dat dat dashboard er nog niet is; er zijn gemeenten die dat wel hebben en zij kunnen per verbonden partij de status en informatie opzoeken; een deel van de info gaat rechtstreeks naar de raad en de griffie helpt bij het informatie op orde houden.

De **ChristenUnie**:
- vraagt in hoeverre er capaciteit is voor werkafspraken en de daaruit voortkomende acties; wethouder **Walters** zegt een keer per jaar een artikel 213a-onderzoek toe; voor het inrichten van werkafspraken is weken de tijd; een deel van de activiteiten is ook verplicht.

Democraten Hilversum:
- vraagt of het kader ook verplicht is om bestaande functies aan te toetsen, zoals qualitate qua-functies; wethouder **Walters** is ingegaan op het vormgeven van functiescheiding; er is echter een aparte beslisboom daarvoor.

De **PvdA**:
- wil weten of de grondhouding is met samenwerking betere resultaten voor Hilversum te bereiken; wethouder **Walters** vindt dat inderdaad het basisuitgangspunt; het doel van samenwerking moet zijn dat de inwoners er wat mee opschieten;
- informeert hoe dingen zo dicht mogelijk bij de burgers houden zich verhoudt tot de subsidiariteit; wethouder **Walters** neemt die afweging mee;
- informeert naar de visie/grondhouding van de gemeente Hilversum op samenwerking; wethouder **Walters** stelt dat grootte van een samenwerkingsverband niet bepaalt of iets beter is.

De **SP**:
- wil weten hoe het voorliggende stuk grip op samenwerkingsverbanden adresseert; voor wethouder **Walters** hangt dat van het samenwerkingsverband af; het coalitieakkoord vermeldt daarom met regionale commissies te oefenen, omdat de zorgen over huishoudelijke hulp bijvoorbeeld in alle gemeenten hetzelfde zullen zijn, zodat de discussies daarover ook overeenkomen;
- vraagt of de wethouder die gezamenlijke regionale commissies in het stuk wil opnemen, evenals andere voorbeelden; wethouder **Walters** zal de regiocommissies opnemen om het tekort aan democratische legitimiteit te ondervangen.

D66:
- vraagt de passage te duiden dat samenwerking niet ten koste mag gaan van de wezenskenmerken en het eigen karakter van de gemeente Hilversum; wethouder **Walters** stelt dat zij bijvoorbeeld wijkgericht wil werken en de Hilversumse identiteit bij samenwerking niet wil verliezen.

BVNL:
- is benieuwd naar de grootte van de samenwerkingsregio; wethouder **Walters** wijst op de vele samenwerkingsverbanden van Hilversum om het werk gedaan te krijgen; voor elke taak worden zaken weer anders ingericht; de **VVD** beschikt over een bijna uitputtende lijst van allerlei samenwerkingsverbanden; de **voorzitter** verzoekt die lijst naar de griffier te laten sturen; volgens de **VVD** is dat al gebeurd.

De **ChristenUnie**:
- vraagt zich af in hoeverre ook andere gemeenten in de regio zo'n visie opstellen en of er ook afstemming daartussen is; wethouder **Walters** is dat niet bekend.

Het **CDA**:
- wijst op de jaarrekening met een scope en doelstelling van samenwerkingsverbanden.

7. Oordeelsvorming Visie op samenwerking en governance verbonden partijen (1.55)
Woordvoerders:
fracties: Hart voor Hilversum: C. Groeneveld; D66: J. Deen; VVD: H.H. Fennema; GroenLinks: S. Hexpoor; CDA: G.J. Postma; Democraten Hilversum: J.E.M.G. Göbbels; PvdA: mw. F.F. van Drooge; SP: J. Meddens; ChristenUnie: B. Nanninga; BVNL: mw. F. Durlacher
College: mw. K.J. Walters, wethouder.

De **voorzitter**:
- wijst erop dat het raadsvoorstel gelijk het raadsbesluit is.

De **VVD**:
- stelt een grote verbetering vast ten opzichte van wat er nu is;
- ondersteunt de visie van harte;
- zou graag zien de tekstuele aanpassing met betrekking tot de Wet gemeenschappelijke regeling voor de raadsvergadering te laten plaatsvinden;
- maakt zich zorgen over het vaststellen van een stuk waarin heel letterlijke dingen staan, omdat ze op meerdere manieren te interpreteren zijn; die moeten echter eerst uitgezocht worden, waarbij ieders verantwoordelijkheden meer helder omschreven moeten worden; die zaken zouden niet letterlijk gelezen moeten worden;
- vindt die kanttekeningen niet zwaarwegend genoeg om de visie uit te stellen;
- heeft een positieve grondhouding over de visie.

Democraten Hilversum:
- is niet echt enthousiast over het stuk;
- vindt de democratische legitimering de kern waarop de samenleving politiek-maatschappelijk is verankerd;
- vindt de kanttekeningen in de visie die de democratische legitimering relativeren merkwaardig;
- is van opvatting dat de voor- en nadelen van samenwerking evenwichtiger te benoemen zijn; genoemde voordelen kunnen tegelijkertijd ook een nadeel zijn; nu lijkt het zwaartepunt bijna automatisch te rusten op de voordelen;
- wil voor aangaan van nieuwe samenwerkingsverbanden de raad laten beschikken over een eerste risicoprofiel als wegingsinformatie;
- ziet dat het stuk vermeldt dat samenwerking met andere partijen in alle sturingparadigma's zit; misschien is dat de diepere oorzaak voor de balans tussen de voor- en nadelen;
- bevreemdt de blinde vlek in het stuk van het versterken van de grip op samenwerkingsverbanden door het beperken van die samenwerkingsverbanden; 68% van raadsleden ziet namelijk het toenemende aantal gemeenschappelijke regelingen als een bedreiging van de lokale democratie;
- wijst erop dat hoe groter de gemeenschappelijke regeling is, hoe minder samenhang er blijkt te zijn met de samenleving;
- aarzelt soms over de gepresenteerde trends; wat in 2013 gold, geldt wellicht niet meer voor 2022, zoals het streven om alle overheidstaken in alle lagen af te slanken;
- meent dat een kader ook op bestaande functie van toepassing kan zijn, zoals qualitate qua-functies; de fractie wil stoppen met functievermenging.

D66:
- herinnert aan de belangrijkste doelstelling van samenwerkingsverbanden om grip op samenwerking te krijgen door vooraf een doel vast te stellen, een opdracht te geven en daarop af te rekenen; daarmee zou men zo snel mogelijk aan de slag moeten gaan;
- komt de lange termijn- of korte termijnsamenwerking onvoldoende naar voren;
- wil de eigen identiteit van de gemeente niet verloochenen, maar stelt dat het lastig te bepalen is wat die identiteit is;
- erkent dat verlies aan slagkracht en daadkracht ook risico's van samenwerkingsverbanden zijn;
- wil ook scherp zijn op de dubbele pettenproblematiek;
- wil zo snel mogelijk beginnen, teneinde grip op samenwerking te krijgen.

De **ChristenUnie**:
- is eigenlijk heel blij met de visie, omdat zaken duidelijker en helder op papier zijn;
- vindt het stuk naast een visie ook een duidelijk afwegingskader over samenwerkingsverbanden; er zijn ook uitgangspunten over hoe met de governance om te gaan is;
- vraagt zich af of de visie vastgesteld moet worden; de **SP** vraagt waarom andere gemeenten de visie ook moeten delen; de **ChristenUnie** vindt het goed om na te denken volgens welke

spelregels en uitgangspunten men wil samenwerken; in dezen gaat het om spelregels inzake samenwerking;
- denkt dat het goed is om de Wgr in het stuk mee te nemen en wil ook afstemmen met de regiogemeenten;
- is benieuwd wat de werkafspraken doet met de organisatie en de kosten.

De **PvdA**:
- vindt het nuttig is dat het stuk is gemaakt, met een overzicht waaraan men allemaal moet denken;
- verwacht van een visie echter wel wat meer, zoals het subsidiariteitsbeginsel, waarom samenwerking aangegaan moet worden als men iets zelfstandig kan doen;
- verwacht meer richting in het stuk, zodat er niet willekeurig argumenten voor en tegen worden genoemd die leiden tot een conclusie.
- noemt de vermelde proces- en werkafspraken prima en vraagt zich af of de raad dat moet vaststellen en of er dan nog iets meer moet zijn.

De **SP**:
- vraagt zich af wat de raad beslist bij vaststelling van het stuk;
- vindt uitvoering in het stuk nog ontbreken, wat een reden is om zich te vragen om het stuk vast te stellen;
- wil het stuk laten gaan over het kleiner maken van de afstand tot de bewoners;
- vindt het goed iets vast te stellen over de bestuurlijke spagaat;
- wil over bepaalde onderdelen nog wat langer nadenken.

BVNL:
- mist nog informatie;
- wil de eigen gemeentelijke soevereiniteit bewaken;
- plant zelf eigen werkbezoeken bij eigen partijen;
- heeft nu toch te weinig kijk op verbonden partijen.

Het **CDA**:
- ziet bouwstenen in de visie goed omschreven, maar is nog niet aangekomen bij de maatvoering;
- wil de bouwstenen vaststellen, maar de uitvoeringsagenda nog niet, wat misschien op een later moment kan plaatsvinden.

GroenLinks:
- vindt het belangrijk bij complexe problemen waarbij veel belangen spelen te kijken of ze te reduceren zijn door op één plek kennis en belangen te bundelen en zaken af te stemmen;
- is blij met het formuleren van uitgangspunten die meer stroomlijnen;
- mist in het stuk de waarden waaraan wordt getoetst; de **VVD** wil het stuk niet lezen als een toetsingskader voor nieuwe samenwerkingsverbanden; de **PvdA** stelt dat de raad daarover niet altijd gaat en wil niet ruimte laten voor interpretatie, wat lastig is; de visie bepaalt wel het toetsen van bestaande samenwerkingen en de meerwaarde voor de burger; **GroenLinks** wil het college een terugkoppeling aan de raad laten geven over het reflecteren op iets, meer dan of iets al dan niet kan;
- wil de waarden formuleren die belangrijk zijn, namelijk: goed bestuur, efficiëntie effectiviteit, rechtsgelijkheid en democratie legitimatie; de vraag daarbij is wat de boventoon voert zodat men kan kijken welke vorm van samenwerken daarbij past;
- wil in het samenwerkingsverband kijken welke overheid men wil zijn;

Hart voor Hilversum:
- is hartstikke blij met het voorliggende document en heeft dat proberen te lezen als een richtlijn voor een beter document in de toekomst;
- wil haar verkregen inzichten graag nog overwegen.

Debat
De **PvdA**:
- informeert of de intentie van GroenLinks en de VVD is om het stuk door te geleiden naar de raad;
    - **GroenLinks** vindt het stuk rijp voor de raad, maar ziet mogelijkheden voor een amendement; het stuk is ook een startpunt en de raad moet info krijgen die hij wil krijgen;
    - de **VVD** wil de werkafspraken niet letterlijk nemen en ziet het stuk als een startpunt; het stuk is echter te goed en te urgent om het terug te sturen, hoewel er hier en daar onduidelijkheden in zitten; wel is er sprake van een lastige afweging;
    - de **ChristenUnie** vindt het oordeel van niet rijp voor de raad geen diskwalificatie van het stuk, maar heeft nog wat vragen en te verduidelijken punten.

Wethouder **Walters**:
- hoort veel zinvolle bijdragen, zoals het niet letterlijk nemen van de werkafspraken;
- handhaaft die werkafspraken wel, omdat men anders vervalt in bepaalde formuleringen;
- heeft concrete dingen gehoord waardoor zij het stuk nog een bepaalde slag kan meegeven;
- voegt een passage over de Wgr aan het stuk toe;
- wil het stuk mee terugnemen naar het college en een maand later, in oktober of november 2022, naar de raad brengen; vanwege de wens van de raad om het stuk eerder te hebben wil de wethouder aan die wens voldoen; er komt een raadsvoorstel;
    - **D66** lijkt dat een zinvolle werkvorm en stelt dat men al met heel veel dingen concreet aan de slag kan gaan zonder een visie te hebben vastgesteld;
    - de **SP** wacht de formuleringen van de wethouder met spanning af;

De **voorzitter** sluit de vergadering om 22.40 uur.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 21 september 2022.
De griffier, ····· De voorzitter,

B. van ’t Westeinde G.M. van den Top.